

SLOVENEK

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . . . 2.—
 V upravi prejetan mesečno . . 1.70
Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . . . 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

Inserati:
 Enostopna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . . . po 18 v
 za dvakrat . . . . . 15 „
 za trikrat . . . . . 13 „
 za večkrat primeren popust.
 Poročna osnova, zabvale, osmrtnice itd.:
 enostopna pettivrsta po 23 vin.
Poslano:
 enostopna pettivrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvzemal ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7553. — Upravniškega telefona št. 183.

Nemški pogoji za mir.

»Corriere della sera« poroča iz Londona o vsebini zanimive izjave bivšega nemškega kolonijalnega ministra Dernburga, ki ga je Nemčija sedaj v posebni misiji poslala v Zedinjene države, glede pogojev pod katerimi bi bila Nemčija pripravljena skleniti mir. To izjavo je bil »Daily Telegraph« u njegov dopisnik brzojavno sporočil iz Amerike. Izjava se glasi:

Kakoršenkoli mir se sklene, vsekakor mora biti trajen. Začasne krparije se ne sme dovoliti. Grozota, da bi se omikani narodi starega sveta med seboj klali, ker so morda vsak zase prepričani o pravičnosti svoje stvari, se ne sme ponoviti; možnost, da bi se ponovila se mora vsaj kolikor največ mogoče, preprečiti oziroma omejiti. Ni res, — to sem od najvišje strani pooblaščen izjaviti — da bi moja domovina stremila po svetovnem nadvladju. Nemčija je prvič preskromna, drugič pa ima preveč izkušenj, da bi ne vedela, da bi kaj takega druge države nikdar ne trpele. Zgodovina in zadnji dogodki so dokazali, da more svetovno nadvladje temeljiti samo na premoči na morju. Nemčija si prizadeva doseči, da bi naj bilo vse morje z ožinami vred vedno odprto svobodni rabi vseh narodov, ne le v dobi miru, marveč tudi v časih vojne. Morje ni zasebna last nikočar, kakor zrak ne, in bodi prosto in odprto za vsakogar. Morje so pljuča, po katerih dobiva človeštvo svežega zraka svoji podjetnosti, in teh pljuč ne sme nihče zadelati, zapreti, blokirati. Jaz bi hotel vsa morja in morske ožine z mednarodno, skupno pogodbo stalno tako nevtralizirati, da bi se vsako kršenje tega mednarodnega dogovora strogo kaznovalo. Jamstvo za izvrševanje te pogodbe naj bi prevzele vse države sveta.

Svoboda morja pa le malo ali nič ne pomaga, če ni z njo združen svobodni promet po poštah in brzojavah z vsemi deželami, naj so v vojnem stanju ali ne. Zato bi želel, da bi prešli vsi brzojavni kabli v skupno last držav, ki so na njih interesirane, in da bi se po skupnem dogovoru ugotovil svetovni sistem za brzojavno obveščanje.

Odprto morje pa zahteva tudi politiko odprtih vrat. Vsaka država imej pravico, da iz fiskalnih ali trgovinskih razlogov zviša svoje carine. Toda te carine morajo biti enake za ves izvoz in ves uvoz, ne glede na to, odkod blago pride ali kam pojde. Ako sme država, ki poseduje velik del sveta, delati glede carinskih postav razliko med domovino, med podjarmljenimi deželami ter naselbinami na eni strani in med inozemstvom na drugi, je dejanski že za las podobno svetovnemu nadvladju. Angleška politika je bila v zadnjih časih baš takšna, dočim so bile nemške naselbine odprte vsakršni trgovini in je Nemčija v njih uživala le enake ugodnosti in iste pogoje kakor vse tuje države. Politika svobodnega morja je pripravno sredstvo v dosegu pravega namena mednarodnemu obveščanju, to je izmenjavi blaga, katero more prihajati v prid vsem narodom, da jih združi v medsebojnem prijateljstvu. Tako bo lahko napredovala splošna kultura, to je pa tudi prava pot do razoroževanja.

Nemčiji se je očitalo, da je omalovaževala dolžnosti iz neke pogodbe, ko je kršila in raztrgala kakor košček papirja svoje svečane obveznosti napram Belgiji. Če je to bila kršitev mednarodnega prava, so pa Nemčijo druge vojujoče države v tem posnemale, ko so razdrle druge dele tega zakonika, ki je tako važen za dobrobit skupnosti narodov. Velika Britanija je neshetokrat prekršila mednarodne pomorske postave in pravice nevtralnih držav. Japonska je kršila na nezasišan način nevtralnost Kitajske. Ciper in Egipt je Anglija anektirala kljub vsem pogodbam. Londonsko deklaracijo so vrgli v stran, in skrajni ni več nobenega dela mednarodnega prava, ki bi se bil respektiral.

Pravice nevtralnih držav bi morale biti po mednarodnem pravu zadostno zadržane.

Kar se Belgije tiče, je Dernburg izjavil: Nemčija ne vodi vojne, da bi pove-

čala svoje ozemlje, in ne misli na to, da bi si podjarmila ljudstva, ki se ji upirajo, to pa, ker jo navdaja čuvstvo pravičnosti in ker pozna zgodovino. Vsekakor pa Belgija obvladuje ustje nemške trgovine na zapadno stran in tvori nekako predzemlje, naraven branik Nemčije. Belgija je zavzeta z neizrečenimi žrtvami na krvi in v denarju ter nudi nemški trgovini edini vpliv v odprto morje. Anglija je to državo politično ustvarila, ohranila in branila zato, da bi vzela Nemčiji te naravne ugodnosti. Ljubzen do malih narodov, na katero se Anglija sedaj sklicuje, pred natančno preiskavo ne bo obstala. To dokazuje uničenje male burske republike. Zato se Nemčija Belgiji ne more odreči.

Vendar pa bi se tudi ti pomisleki dali opustiti, če bi se vse druge nemške zahteve, zlasti zajamčenje svobodnega morja, v polnem obsegu sprejele in bi se naravno trgovinsko obveščanje med Belgijo in Nemčijo na pravičen in izvršljiv način vpoštovalo. V tem slučaju bi Nemčija, kadar pride čas za to, vsekakor pomagala pri popravi dežele, kakor to v resnici tudi že sedaj dela.

Nemčija — je nadaljeval Dernburg — je manjša od Kalifornije, prebivalstva je pa na Nemškem tridesetkrat toliko kakor v Kaliforniji. Delavnost nemškega ljudstva mora imeti izliv v onih tujih deželah, ki to potrebujejo in se žele razvijati. Velika Britanija je pokazala malo previdnosti in pogleda v bodočnost, ko je temu trudu Nemčije neprestano metala polena pod nož ter dovolila, da je Maroko prišel v roke Francije, ki glede števila prebivalstva že celih 44 let ni prav nič napredovala. Tega prebivalstva je le nekaj nad polovico nemškega. V Franciji pa vladajo vrhu tega načela, ki ogrožajo vero in pravost, kajti tam se ustanavljajo le majhne družine — iz ljubezni do udobnega življenja. Anglija se je tudi vedno upirala vsem naporom Nemčije, da bi prišli žitni zakladi Mezopotamije v prid celemu svetu.

Stalni mir, ki ga želimo, mora biti takšen, da bo Nemčija lahko dosegla s svojim delovanjem obširnih uspehov, ne da bi pri tem kršila pravice koča drugega. Nemčija mora dobiti vsodbujajo, da nadaljuje svoje delo v Afriki in Mali Aziji, kajti to delo bo končno le v korist celemu svetu. V načrtu Nemčije ni najti ničesar, kar bi končno ne bilo v prid ostalemu svetu. Iz dokazov zadnjih mesecev se da resničnost te trditve dokazati; zdaj se šele more v resnici umevati, kaj Nemčija želi. Če torej branim stvar svoje domovine, ne delam tega samo kot Nemeč, ampak kot državljani dežele, ki hoče biti koristen in zvest član celokupnega človeštva, prispevati s svojimi človekoljubnimi cilji k napredku osebne svobode in k sreči tudi najnižjih članov velikega svetovnega občestva.

Velikonočni boji za Kobilu.

Dunaj, 22. aprila. Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: Veliko borenje v Karpatih je doseglo svoj višek v velikonočni bitki.

Silovito rusko prodiranje v ozemlju Ondave.

Silovito rusko prodiranje, ki se je pričelo 20. marca v ozemlju Ondave na zahodnem krilu, je zadelo, ko je začetkoma priborilo male uspehe, na odpor, ki ga niso mogli zlomiti. Z velikimi žrtvami izvedeni naskoki v gozdnem gorovju med prelazoma Lupkov in Užok niso dosegli drugega, kakor da se je naša postojanka, ki se je v obliki zaogode razprostirala proti Baligrodu, polagoma vzela nazaj v ravno črto z zahodnim krilom na vrhovih za ogrsko mejo pri Telepoču, Zellou, Nagy-Polany in Juhaszlaku.

Rusko vojno vodstvo je nato sklenilo, da izvede prodiralni poizkus iz okolice Lupkova — Mezö Laborca na obeh straneh reke Laborce in so poleg čet, ki so se že tam borile, prideli tudi večji del proste przemyslske oblegovalne armade kot svežo rezervo. Če bi se bil ta prodiralni poizkus posrečil v smeri proti Homoni, bi se tako vztrajno braniča postoj-

janka zahodnega krila v ozemlju Ondave ne mogla več držati in bi bile prišle čete, ki so se borile v gozdnem ozemlju, v zelo slab položaj. Napadalna smer je bila zato dobro izbrana in ni nič manj obetala, kakor da se zmagovito odloči velika karpatska bitka.

Opis bojišča.

Bojišče, ki je prišlo pri nameravanem prodiranju v poštev, je tvorila dolina Laborce in obe sosedni višini južno od Mezö Laborca. Zahodno od doline se razteza vzporedno z njo na dolgo razlegnjeni gorski greben, iz katerega štrle na zgornjem delu posamezni vrhovi. Vzhodno se pa od glavnega grebena gorovja raztezajo različni grebeni proti reki, ki jih ločijo enega od drugega pritoki reke. Med njimi vzbujajo posebno pozornost tisti vrh, ki se cepi od višine Brincova in izpopolnjuje prostor med Vilsavo in Viravo. Njegovo korenino tvori 640 metrov visoka Kobilu, od katere se cepijo grebeni čez Javirsko-Hegyecsabo ob izlivu Vilzave v Laborco in čez 584 m visoki vrh vzhodno od Balunt Puste in grebena Uhlisko proti jugozahodu; na jugu štrli kvišku Trostjanski vrh in končno tretji vrh na Kudrovci. Opisano ozemlje je igralo v boju važno vlogo. Posled Kobile je odločevala boj.

Junaški odpor polkovnika Krebsa.

Naskok ruskih množin je po boju z menjajočim se uspehom v sredini bojne črte uspel. Na veliki petek 2. aprila so se vzele nazaj čete, ki so se borile med Viravo in Laborco, do višine Izbugyabele. Le skrajno desno krilo pod polkovnikom Krebsom se je vztrajno držalo v svoji postojanki na Kudrovci nasproti vrhu 584. Ostanek desnega krila pod polkovnikom Kemmelom se je se oklepal na zadnji del zgornjega Trostjanskega vrha. Kobilu in Uhlisko sta se nahajali v sovražnikovih rokah. V teh okoliščinah se je morala veliko soboto umakniti proti Cebroske obranem jutru tista skupina, ki se je borila zahodno od Laborce.

Naše desno krilo osvoji Trostjanski.

Dohajala so pa že tudi naša ojačenja; nemški beskidski zbor, katerega najsprejnejši oddelki so došli k desnemu krilu 3. aprila, ki je kakor tudi središče, pričelo takoj napadati. Podpirane po več baterijah, ki so z vrhov vzhodno od Virave pri Vilagu streljale na krilo, spremljane po neki gorski bateriji in z dvema poljskima topovima, so udrele Kemmelove čete skupno z nemškimi ojačenji na greben Trostjanski, kjer so z naskokom zopet zavzele najbližnji vrh 584, najvažnejši dohod na goro Kobilu. Tudi središče ni počivalo. Kljub velikim izgubam, zadanim po ognju artiljerije in pehote, so naši prodirali naprej. Podpolkovnik Baics je došel s svojimi honvedi do vrha Uhlisko, ki ga je vzel z naskokom, ko je neki odcepljeni oddelček polkovnika Kemmela prihitiel na pomoč in napadel krilo. V naših rokah je ostalo 500 Rusov. Komaj se je ustalil na grebenu, je pripeljal major Krimm bateriji nadporočnikov Kunze in Brandil in je s tem tako dobro podprl bojno črto, da so mogli naprej poslani deli srednje skupine trdno zasedati najskrajnejše dele grebena Javirske.

Splošni napad na velikonočno nedeljo.

Na velikonočno nedeljo 4. aprila je postal napad splošen. Udeležila se ga je tudi druga skupina nemških ojačenj vzhodno od reke Laborce. Desno krilo je krepko prodiralo na grebenu, ki vodi od vrha 584 proti Kobilu. Znatno so podpirali pehoto gorski topovi, ki so se držali pehote. Kar se pojavi na desno krilo iz kraja Virava krepak ruski napad. Nemci, ki so bili predvsem prizadeti, so hitro razvili obrambno bojno črto. Na pomoč jim je hitel polkovnik Krebs, istočasno je pričela grometi in sipati ogenj v sovražnikovo krilo baterija pri Vilagu. Z velikimi izgubami so morali Rusi kmalu iti nazaj v dolino, da so došli v kritja pri Viravi.

Središče je tudi napredovalo. Polkovnik Klein je prišel na grebenu Javirske dober kos naprej. Polkovnik Phleps je z Uhliska prodrl tako daleč, da je izpolnil vrzel. Podpolkovnik Keill je s svo-

jimi havbicami izbral ugodno priliko in je z nekega vrha javirskega grebena prodiranje Nemcev dobro podpiral, ko so se Nemci razvijali na grebenu, ki se razteza od Javirske proti Alsocsebenju. Naše levo krilo, čete, ki so se vzele nazaj zahodno od Laborce, so tudi pričele napadati. Artiljerija se je razvrstila v dolini Laborce in je odlično podpirala lepo izvedeni napad Nemcev, ki se ga je z naše strani udeležil polkovnik Hausmann s skupinami podpolkovnika Zdeneka in majorja Wächterja, podpirani po oddelkih majorja Schöna, ki so prodirali na zahodnem bregu Laborce. Zavezniki so udri kljub najlutejšemu ognju sovražnih topov v postojanke pri Hegyecsabi. Ostali deli skupine na levem krilu so prodirali na grebenu zahodno od Laborce. Zadelo so na Ruse v dobro utrjeni postojanki jugozahodno od doline Felsőc, kjer se neki gorski greben odcepi proti zahodu. Na tem grebenu leži vrh 468, ki ga je zavzel major Liebhart kljub najlutejšemu ognju njegovo krilo, a ki ga ni mogel držati, ker so sovražniki vedno in vedno zopet napadali.

Popolen uspeh dosežen na velikonočni ponedeljek.

Na vzhodnem bojišču smo na velikonočni ponedeljek dosegli popolen uspeh. Nemške in avstro-ogrške baterije so medseboj tekmovali, da omajajo močno sovražno postojanko, ki se je nahajala med vrhom 584 in Kobilu. Vsled opisane dobre priprave je mogla skupina Kemmel ob 3. uri popoldne z naskokom osvojiti postojanko. Tudi drugi dohod na Kobilu, Javirsko, je vzel 40. pešpolk (iz Rzesova v Galiciji) z napadom, ki se mu ni bilo mogoče ustavljati, in oprostil Nemce od ognja s severa na njih krilo, ki jim je dozdaj onemogočeval prodirati na grebenu, ki se razprostira proti Alsocsebenju. Odsek dolina Vilzava je bil s tem končno pridobljen.

Usoda Kobile odločena.

Medtem se je odločila tudi usoda Kobile. Iz Javirske na krilu okoljeni — na strani grebena vrha 584 so hudo pritiskali na Ruse Nemci in honvedi podpolkovnika Baicsa — so podlegli branilci 4. bosensko-hercegovačkemu (Mostar), 89. (Grodsek) in 90. (Jaroslav) pešpolku, ki jih je vodil na naskok major Kuchynka. Končna zmagala se je izvojevala na najvažnejšem delu ozemlja, kjer se je bil boj. Zahodno od Laborce se boj velikonočni ponedeljek še ni odločil. Pač je prodrla skupina polkovnika Hausmanna proti vrhu pri Felsőcsebenju, a je zaslula v zelo neprijeten položaj, ker so na njeno krilo streljali iz topov in iz strojnih pušk z vrha 468. Major Liebhart je storil s svojimi vse, kar je bilo le mogoče, da osvoji vrh. Napadalcji so prišli do 30 korakov na sovražnikovo postojanko, a niso mogli priti skozi žične ograje. Vsekakor so pa odvrgli pozornost od Hausmannove skupine, ki je hitro premagala kritičen položaj in je vdrla z naskokom v prvo sovražno postojanko na vrhu Felsőcsebeny.

Po štirih naskokih osvojen vrh Felsőcsebeny.

Nemška ojačenja so došla 6. aprila tudi na to bojišče. Skupno s svežimi nemškimi četami se je posrečilo, da se je vzel Rusom vrh 468. Polkovnik Hausmann je prepodil sovražnika po izgubepolnem boju tudi iz njegove druge postojanke na neki vrh Felsőcsebenyja, a Rusi so se vztrajno branili v nekem zadaj ležečem zelo močno utrjenem opirališču. Zlomili so se tam trije z največje hrabrostjo izvedeni naskoki. Pripeljali so nato gorske topove, ki so zelo uspešno obstreljevali opirališče. Ko se je pričelo 6. aprila daniti, se je skupno z nekim v ojačenje pritegnjenim nemškim oddelkom obnovil naskok, s katerim so zavezniki končno zasedli to zadnje sovražno opirališče, za katero so se bili vroči boji.

Velikopotezni ruski prodiralni poizkus je bil preprečen. Lepi uspeh velikonočne bitke je bil vsekakor pridobljen s težkimi izgubami. Samo od avstro-ogrške armadne skupine, ki se je vojskovala ob obeh straneh Laborca, se je v teh težkih

dneh pripeljalo 2300 ranjencev skozi bolniško postajo Koskosz. Tudi Nemce, ki so posegli tako odlično v boj, so 800 po tej poti odpeljali v bolnišnice. Končno dosežena zmaga je pa bila odločilne važnosti za celo karpatsko bitko, kar bodo dokazali bodoči dogodki.

Dunajski župan o dnevnih vprašanjih.

Morda bo tudi naše bralce zanimalo nekaj stavkov iz zadnjega nedeljskega govora dunajskega župana. Dr. Weiskirchner, ki župani dvamilijonskemu mestu, ima veliko skrbi, kako bo preživel to veliko družino. Priznati se mu mora, da je zelo živahen in priden, pa vendar ne doseže vsega, kar bi bilo potrebno. Mož pa tudi ne molči, ampak prireja shode in tamkaj brezobzirno pove, odkod mu letijo polena pod noge.

«Konfisciran» župan.

Župan je povdarjal, da je dolžan ljudstvo poučevati: Prejšnji teden smo zborovali v Jožefovem mestu. Včeraj sem dobil tamošnji »Bezirksblatt«. Dovolite, da vam pokažem poročilo o zborovanju. (Župan pokaže zborovalcem časopis z belimi lisami.) In taka pa je druga stran. (Veselost.) To se pravi, da je sploh ni. (Nova veselost.) Sklenil sem pri današnjem zborovanju pozvati vlado, da pouči državne pravdnike, da se na ta način ljudstva ne pomiri. V mestnem arhivu sem dal napraviti poseben sešitek z napisom: »Konfiscirani župan.« (Veselost.) Pozni rodovi naj vedo, kako se je v vojnem letu 1914/15 ravnavalo s prosto izvoljenim županom državnega in stolnega mesta Dunaj.

Gospodarske stvari.

Župan je sporočil, da je dospela prva pošiljava ogrske koruze in nato ostro napadel nekaj pekov, ki pečejo tak kruh, da je škandal. Zagrozil je, da bo tem pekom ustavil občinsko moko. Grof Tisza je rekel, da so Dunajčani razvajeni. No, poslal bom grofu Tiszi v Budimpešto tak kruh in videl bo, da Dunajčani niso več razvajeni. — Župan upa, da se bo v štirinajstih dneh dalo napraviti red, da bodo v vseh okrajih imeli enakomešno moko. Seveda v Avstriji gre vsa stvar bolj počasneje. Župan je našel v uradnih popisih, da imajo v gotovih okrajnih glavarstvih po 40 odstotkov pšenice, 30 odstotkov rži, 25 odstotkov ječmena in samo 5 odstotkov koruze. Kako pa naj mešajo, da ustrezajo vladnim predpisom? Ker ne morejo mešati, pečejo izvrsten ržen kruh, fino pšenično moko pa porabijo za kuho. Župan je šel k namestniku in mu predlagal, da da 50 vagonov koruze, če mu iz teh okrajev dajo 50 vagonov pšenice. Namestnik je bil takoj za to. Župan gre hitro na rotož in začne računati, koliko bo moral doplačati za pšenico. Pa kaj najde. Ne župan, ampak kmetje bodo morali doplačati za koruzo! Kako to? Vlada je odpravila najvišje cene za koruzo in koruzno moko, za rž in pšenico pa so še ostale v veljavi maksimalne cene. Kmet bo moral doplačati! (Veselost.) Pokažite mi kmeta, ki se bo spustil v to kupčijo! To je značilno za vse naše gospodarske razmere... Nadalje je župan povedal, da se je 18 odstotkov dunajskega prebivalstva zadostno založilo z moko. Župan je še govoril o mesni draginji in pomanjkanju mleka.

× × ×

Ko bo vojske konec in se vrnejo redne razmere in se bo govorilo odkrito o prestanih težavah, tedaj bo dunajski župan menda tisti, ki bo moral največ povedati. Vsi dosedanji njegovi govori kažejo, da mož ne bo molčal, ampak spravi vse na dan, brez ozira na levo in desno.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.
Ponovni napad na Užok krvavo odbit. — 1200 Rusov ujetih.

Dunaj, 22. aprila. Uradno se poroča: Na Rusko Poljskem in v zahodni Galiciji osamljeni artiljerijski boji.

Na karpatski fronti smo krvavo odbili nov naskok na naše postojanke ob in na obeh straneh prelaza Užok. Pri silnih napadih, ki so se deloma zrušili v našem artiljerijskem ognju, deloma pa jih je s protinapadi odbila pehota, je imel sovražnik vnovič težke izgube. Pred postojankami nekega vrha, ki ga je sovražnik ponovno napadal, leži nad 400 ruskih trupel.

Pešpolk št. 12, ogrska domobranska polka št. 24 in 22, kakor tudi vsa v bojih udeležena artiljerija so se posebno odlikovali. Ujeli smo 1200 Rusov.

Na drugih odsekih karpatske fronte, v jugovzhodni Galiciji in Bukovini se vrše semtertja topovski boji in praske.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Položaj neizpremenjen.

Berolin, 22. aprila. Veliki glavni stan: Položaj na vzhodu je neizpremenjen. Najvišje vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Rotterdam, 22. aprila. Oficijelno poročilo ruskega generalnega štaba 20. aprila izvaja: Zvezne nemške in avstro-ogrskete so poizkusile ob reki Stryj pri Orawczyku ljut napad na severno ležeče vrhove, ki so jih z menjajočim se uspehom zasedali Rusi in zopet zavezniki. To poročilo ruskega generalnega štaba je nevtralne vojaške strokovnjaške pisatelje zelo nepričakovano presenetilo, ker leži Orawczyk še zahodno od Koziowe in ker se nahaja v tem ozemlju v severni smeri tudi vrhove Magura, ki nadvladuje vso okolico. Poročilo ruskega generalnega štaba neposredno priznava, da so zavezniki, ki so zavzeli Cvininsko gorovje, prodirali uspešno še naprej in da so danes oddaljeni komaj še 5 ali 6 kilometrov od železniške proge, ki se odcepi pri postaji Skole. Navedeno rusko poročilo tudi obvešča, da zvezne nemške in avstro-ogrskete napadajo ruske postojanke severno od Rožanke, kar nepoobito dokazuje, da se je na tej črti, ki vodi iz Rožanke čez Koziowo do Visokega vrha, zaveznikom posrečilo, da so rusko bojno črto znatno potisnili nazaj.

Današnja graška »Tagesspost« prinaša: Petrograd, 21. aprila. Veliki generalni štab javlja 18. aprila, ob 10. uri zvečer: Začetkom marca (staro štetje) smo imeli glavni karpatski greben samo pri duklanskem prelazu v svoji posesti, kjer je bila naša črta podobna odprtemu kotu. Vse druge prelaze od lupkovskega naprej in dalje proti vzhodu so imeli sovražniki v svojih rokah. Naše armade so dobile povelje, da pred začetkom neugodnega letnega časa razvijemo naše postojanke, ki so obvladovale izhode v ogrske doline. Takrat se je nahajal glavni del avstrijskih za osvoboditev Przemsla zbranih čet med užoškim in lupkovskim prelazom. V tem delu smo nameravali napad. Naloga naših čet je bila, da izvedejo frontalni napad v zelo težavnem terenu. Da jim olajšamo to nalogo, smo sklenili, da napravimo stranski napad v smeri Bardjevo—Lupkov. Ta stranski napad, katerega smo začeli dne 19. marca, se je popolno razvil 23. marca.

28. marca so pričele naše čete z glavnim napadom v smeri Baligrod s tem, da da so obkolile postojanke sovražnikove zapadno od Lupkova do vzhodne strani, to je do izvira Sanovega. Sovražnik se je oženil naših čet kar najsilnejše upiral; na fronti od Bardjeva do užoškega prelaza je zbral vse razpoložljive čete. Med njimi so bili tudi nemški oddelki in peškonjica. Bilo jih je nad 300 bataljonov. Poleg tega so morale naše čete premagati najresnejše naravne ovire, na katere so naletavale pri vsakem koraku. Vkljub temu pa nam je omogočila hrabrost naših čet že 5. aprila, to je 18 dni po začetku ofenzive, da smo svojo nalogo izvršili in se polastili karpatskega grebena na črti Regotov—Voloste, 110 vrst na dolgo.

(Rusko poročilo se sestavlja tako, kakor bi bil končni uspeh na ruski strani. »Tagesspost« pristavlja, da Karpati nimajo nobenega »glavnega grebena«, kar so že večkrat ugotovili vojni poročevalci.)

Petrograd, 19. aprila. »Kölnische Zeitung« prinaša: V noči od 18. na 19. aprila je sovražnik znova napadel višine pri Telepoču z velikimi izgubami. S protinapadom smo prisilili sovražnika, da se umakne iz okolišja naših postojank.

»Frankfurter Ztg.« javlja 21. t. m.:

Petrograd, 21. aprila. Generalni štab poroča 20. aprila pop.: 18. aprila smo z učinkovitim ognjem in ročnimi granatami odbili sovražne napade na naše postojanke pri Telepoč—Polani (vzhodna Galicija). V smeri proti Stryju je imel sovražnik z napadom na višino pri Orawczyku prvotno uspeh; na večer pa so naše čete napravile protinapad, vzele višino in ujele sovražnika; število še ni znano. Na vzhodni črti Rožianke smo 18. aprila pod nemškim jarkom užgali mino, nakar je naša infanterija takoj z bajonetom vzela postojanko. Ujeli smo okoli 100 mož, 4 strojne puške in enega metalca bomb.

NADVOJVODA KAROL FRANC JOŽEF V VZHODNI GALICIJI IN BUKOVINI.

Dunaj, 22. aprila. (K. u.) Iz vojnega poročevalskega stana se javlja: Njegova c. in kr. Visokost presvetli gospod polkovnik in linijskobrodovni kapitan nadvojvoda Karol Franc Jožef se je 21. aprila zjutraj z železnico odpeljal v Delatyn, da prisostvuje ondi otvoritvi sedaj zopet popravljene razstreljenega velikega železniškega viadukta čez reko Prut. Preizkušnja s težo čez ta važni objekt, ki so ga naše železniške stotnije popravile v štirih tednih, se je izvršila pred nadvojvodom, ki je nato sam šel preko mostu in najmilostljuje dovolil, da se imenuje po njegovem visokem imenu. Ko je potem nadvojvoda Karol Franc Jožef inspical en pehotni polk in en lovski bataljon ter častnikom in moštvu obeh zborov podelil odlikovanja, je obdeloval v krogu zbornopoveljskega štaba in se ob radostnemu vsklikanju prebivalstva peljal nazaj v Delatyn. Ondi se je nadvojvoda na najmilostljujejši način poslovil od poveljnika armadne skupine, generala kavalerie barona pl. Pfanzer Baltin, o čemer je viso-

koisti spomnil svoj prvi obisk pri armadni skupini o Božiču v Marmaros-Szigetu in pohvalno naglasil, da je armadna skupina Pfanzer od tedaj z lastno ofenzivo spravila celo Bukovino in jugovzhodno Galicijo zopet v našo posest in doslej odbila vse napade znatno močnejšega nasprotnika.

PONESREČENI RUSKI NAPAD NA KARPATE.

Vojni poročevalci poročajo 21. t. m.: Iz petrogradskih uradnih izjav najbolj sledi, da se je izjalovil ruski napad na Karpate, ki so ga, kakor znano, zadnje štiri tedne vedno zopet z največjimi izgubami ponavljali. Rusko vojno vodstvo je baje nameravalo le, da zasede glavni greben Karpotov, kar se mu pa na celi veliki vzhodni bojni črti ni posrečilo. Včeraj je bilo na ostalih bojnih črtah mirno, izvzemši manj važnejših kanonad in bojov prednjih straž.

RUSKA OJAČENJA V KARPATIH.

Berlin, 22. aprila. »Nationalzeitung« poroča po ruskem listu »Utro Rossij«, da Rusi pošiljajo znatna ojačenja na karpatsko fronto, vendar ne težke artiljerije, ker je to vsled slabih potov nemogoče.

RUSI UTRJUJEJO SVOJE POSTOJANKE.

Budimpešta, 22. aprila. »Az Estu« poroča njegov dopisnik iz vojnega stana: Splošno je mirno, samo okoli Nagypolany se vrše boji, ki so samo krajevnega pomena. Zadnje dni opazovana premikanja ruskih čet imajo samo ta cilj, da utrdijo one postojanke, kamor jih je vrgla naša protiofenziva. Ti majhni boji imajo značaj defenzive.

RUSI OJAČILI SVOJE ČRTE PRI UŽOKU IN STRYJU.

Dunaj, 23. aprila. »Tagblatt« poroča: V semplinskem in saroškem komitatu se strateški položaj razvija za nas čezdalje bolj ugodno. Zdi se, da so Rusi svoje sile od tam poslali proti Užoku in Stryju.

IZ BUKOVINE.

Črnovice, 22. aprila. Poročila o trajni vrnitvi deželnega predsednika grofa Merana in nadškofa Repte v Črnovice, so zaenkrat še prezgodnja. Vse osrednje bukovinske oblasti se nahajajo še v Dornavatri. Deželni predsednik pride od časa do časa v Črnovice, da reši važne upravne zadeve. Promet v Bukovini je normalen. Podoželnim beguncem je vrnitev dovoljena, mestnim prebivalcem pa zaenkrat še ne, in sicer vsled arovizacijskih težkoč. Pred Zaleszczyki se bijejo semtertja artiljerijski boji, sicer se vrše na bukovinski fronti le patroljski spopadi, le v bližini rumunske meje tudi artiljerijski boji.

RUSKI LETALCI METALI BOMBE NA NADŠKOFIJSKO PALAČO V ČRNOVICAH.

Dunaj, 23. aprila. »Neue Freie Presse« poroča: Ruski letalci so brezuspešno obstreljevali črnoviško nadškofijsko palačo. Bomba je zgrešila svoj cilj. En deček je bil ranjen.

17.000 RUSOV RAZOROŽENIH V RUMUNIJU.

Berlin, 22. aprila. Rumunski list »Poporul« poroča, da je od srede marca prestopilo 17.000 Rusov rumunsko mejo, kjer so jih razorožili. Gre izključno za konjenico.

K PREGNANSTVU LVOVSKEGA NADŠKOFA.

Stockholm, 22. aprila. Iz Petrograda se poroča: »Južni Kraj« javlja: Lvovski nadškof se nahaja v Kursu, kjer stanuje v treh nizkih poslopjih. Radi prestanega pomanjkanja da je nadškof zelo bolehen. Na njegovo prošnjo, da bi mu nakazali zdravejšo stanovanje se niso ozirali. O Božiču je prišel v Kurs vodja lvovskega duhovnega semišča, rektor Jozef Bocian, in prinesel metropolitu denarja in knjig za čitanje. Bocian je smel z nadškofom govoriti le v navzočnosti ruskega policijskega uradnika. Pred nekaj časom se je metropolit obrnil na notranje ministrstvo s prošnjo, da naj se njegova stvar izroči sodišču in če bi se bil kaj pregrešil, naj se z njim sodnijsko postopa. Do danes nadškof ni prejel nobene rešitve na svojo prošnjo. Kasneje je metropolit prosil, da bi ga poslali v Sibirijo in mu dovolili več prostosti. Tudi ta prošnja je bila zaman. Samo pred kratkim se je nadškofu dovolilo, da je smel obiskati katedrališko cerkev.

GENERAL PAU V LVOVU.

Krakov, 22. aprila. Kakor posnemajo tukajšnji listi iz lvovskih, se je v drugi polovici meseca marca dva dni mudil v Lvovu francoski general Pau in odpotoval potem dalje na bojno fronto v Karpatih.

NADALJNE PORUSEVALNE ODREDBE V VZHODNI GALICIJI.

Krakov, 22. aprila. Glasom iz Lvova semkaj dospelih poročil je generalni guverner v Lvovu grof Bobrinski odredil, da morajo biti vse vloge in prošnje na oblasti kolektivne z ruskimi kolki. Tudi v poštnem prometu se je posluževati ruskih poštnih znamk.

× × ×

GENERAL KUSMANEK V WORONESU.

Genf, 23. aprila. Pariški listi poročajo, da je general Kusmanek interniran v provinci Worones, uživa pa precej prostosti.

× × ×

NIKOLAJ NIKOLAJEVIČ.

Berlin, 22. aprila. Petrogradska brzojavna agencija poroča, da so vsa poročila o dozdevnem obolenju ruskega vrhovnega poveljnika velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča brez podlage. Veliki knez vodi prejšnjolej operacije cele bojne fronte. Njegovo zdravstveno stanje je popolnoma zadovoljivo. Ruskim diplomatskim zastopnikom nevtralnega inozemstva je naročeno, da to objavijo.

× × ×

RUSKE REFORME NA POLJSKEM.

Berlinski listi prinašajo podrobnosti o reformah, ki jih je uvedla ruska vlada v »carevini Poljski«, kakor se sedaj zove področje reke Visle. Tu je v prvi vrsti novi statut za poljska mesta. Ta statut je posnetek ruskega statuta za mesta iz l. 1892. Izdelan je na podlagi visokega cenzusa in razdeljuje prebivalstvo v narodno-konfesionalne kurije (poljsko, rusko in židovsko). Židje so kakor doslej izključeni od javne državne službe. Organi mestne samouprave so podrejeni strogi kontroli krajevnih in osrednjih državnih oblasti, ki potrjujejo tudi volitve mestnih funkcionarjev. Na ta način se hoče vzdržati ruska administrativna hegemonija v mestih. Edina koncesija v teh reformah je ta, da je poljski jezik proglašen enakopravnim z ruskim jezikom v notranjem uradnem občevarju in v razpravah pred avtonomnimi mestnimi oblastmi. Radi te koncesije je državni senat svoj čas zavrgel zakonski načrt četrte ruske dume, ki se sedaj uveljavlja. Poljska frakcija v dumi se je radi te koncesije odrekla opoziciji in se pridružila večini.

ODGODENA MESTNA SAMOUPRAVA NA POLJSKEM.

Rotterdam, 23. aprila. Ruska vlada je odgodila mestno samoupravo na Poljskem do 1. avgusta.

PODALJŠAN ROK ZA LIKVIDACIJO NEMŠKIH TRGOVIN V RUSIJI.

Berlin, 22. aprila. (Kor. ur.) »Norddeutsche Zeitung« poroča: Po brzozavnem poročilu cesarskega poslanika v Washingtonu je ruska vlada rok za likvidacijo nemških trgovskih podjetij v Rusiji, ki bi moral poteči 1. aprila, podaljšala do 1. junija 1915 (po ruskem koledarju).

× × ×

UJETIH ZDRAVNIKOV NE BODO IZMENJALI.

Dunaj, 23. aprila. »Tagblatt« poroča: Ujeti avstrijski in nemški zdravniki se ne bodo izmenjali. Rusi jih bodo porabili za sanitetno službo pri ujetih rojakih v severnih gubernijah in v Sibiriji.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Topovski boji med rekama Maas in Mosel. Berolin, 22. aprila. Veliki glavni stan: Južno od prekopa La Basse in severozahodno od Arrasa smo uspešno razstreljevali podzemeljske podkope. V Argonih in v ozemlju med rekama Maas in Mosel so se bili silni topničarski boji.

Po napadu z ognjem so napadli Francozi danes ponoči v zahodnem delu gozda Pretre, a so bili odbiti s težkimi izgubami.

Na severnem bregu Hartmannsweilerkopfa smo porušili včeraj neko sovražno opiralnišče in smo zvečer odbili sovražni napad.

Najvišje vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Torek, 20. aprila ob 3. uri popoldne: Včerajšnjemu večernem uporochilu o operacijah v Lotaringiji in Vogezih ni ničesar dostaviti. Na ostalih frontah artiljerijske akcije, ki so bile posebno živahne v ozemlju pri Soissonsu, okoli Reimsa in v Argonih.

Ob 11. uri ponoči: Na Reims je padlo 50 zažigalnih bomb. V Champagni in v Argonih artiljerijski boji brez infanterijskih bojov. Med Mozo in Mozelo so v gozdu Mortmare, v bližini ceste Flirey—Essey, naši napadi lahko napredovali. V gozdu Le Pretre je sovražnik po ljutem obstreljevanju naših postojank blizu Croix des Carmes poskušal napasti, pa ga je naša artiljerija takoj ustavila. Precej živahna kanonada in boj prednjih straž na porobku gozda Parroy. Na večer 19. aprila smo odbili nemška protinapada v smeri Hartmannsweilerkopfa.

Angleško poročilo.

Angleški tiskovni urad poroča: Dne 17. aprila zvečer začel uspešen boj je dosegel svoj vrhunec po noči, ko smo vzeli važno višino 60, nekako 3 km južno od Zillebeke in vzhodno od Yperna. Ta griček gospoduje okoli na sever in severovzhod. Prodirati smo začeli z uspešnim

razstreljevanjem min. Mnogo Nemcev je bilo ubitih. Ujeli smo 15 mož, med temi 1 častnika. 18. aprila zjutraj je napravil sovražnik silen protinapad, katerega smo odbili. Nemci so prodirali v tesnih vrstah, tako da so naše strojne puške dobro učinkovale. Nemški napori, da izgubljeni grič zopet osvoje, so se končali z velikimi izgubami za Nemce. Na stotine mrličev je ležalo pred našimi postojankami, katere smo utrdili. Sestrelili smo zopet 2 nemški letali; od 5. aprila sem smo uničili že 5 letal.

Obstreljevanje pont-a-Moussona.

Pariz, 22. aprila. (Kor. ur.) »Petit Parisien« poroča, da so v terek Nemci zopet obstreljevali Pont-a-Mousson. Več hiš je težko poškodovanih. Ena oseba je ubita.

Švicarski list proti zračnemu obstreljevanju.

Basel, 22. aprila. (Kor. ur.) »Baseler Nachrichten« obžalujejo letalske napade ter izvajajo: Kljub nevtraliteti nas bolijo napadi na obmejno grofijo, posebno na sosedno mesto Lörrach. Vedno bolj se nam vsiljuje misel, če imajo zračna obstreljevanja sploh kak vojaški namen ali če so le brezsmiseln izraz vojne grozote. Pri enaki višini, na kateri stoji letalska umetnost na obeh straneh, bi gotovo enostransko ne poslabšalo položaja, če bi obe opustili metanje bomb.

Belgijski begunci prisiljeni k vojaški službi.

Dunaj, 23. aprila. Vsi belgijski begunci od 18. do 35. leta so v Franciji prisiljeni, da morajo služiti v armadi.

Prepovedan francoski jezik.

Iz Straßburga se poroča: Prejšnji župan mesta Rappoltswiler in sedanji občinski svetovalec Schlumberger je pobegnil v Francijo. Njegov mandat je ugasnil. Ker so se nadaljevali neljubi dogodki, je guverner v Straßburgu pod zaporno kaznijo prepovedal uporabo francoščine v javnosti.

Boji na Kavkazu.

RUSKO URADNO POROČILO O BOJIH NA KAVKAZU.

Petrograd, 20. aprila. Generalni štab Kavkaške armade poroča 20. t. m.: V primorju se nadaljuje boj topov in pušk. Na ostalih frontah nobene izpremembe.

Boj za Carigrad.

ANGLEŠKA BOJNA LADJA »AGAMEMNON« OBSTRELJEVALA IN PORUŠILA GROB SULEJMAN PAŠE.

Carigrad, 22. aprila. »Agence Telegraphique Milli« poroča: Angleška bojna ladja »Agamemnon« je obstreljevala in namenoma porušila v Bulairju na Gallipoliju grob Sulejman paše, turškega kneza, ki je prvi prekorščil Dardanele. Grob, ki ga časti narod, ni bil uporabljen za vojaške namene in se v sosednem kraju niso nahajali vojski. Angleži so s svojim postopanjem prekršili v Haagu sklenjeno konvencijo in konvencijo podpisano po Turčiji in Angliji, po kateri se mora spoštovati med vojsko tempelj in druga svetišča. Opozarjamo, da so v vojski na Balkanu spoštovali Srbi grob sultana Murada. Protestiramo proti angleškemu napadu na grob Sulejman paše in prepuščamo sodbo civiliziranemu svetu.

SILNA KANONADA OB DARDANELAH.

Sofija, 22. aprila. Iz Dedeagača se poroča: Od 7. ure sinoči je čuti silno kano nano od Dardanel.

UJETNIKI PODMORSKEGA ČOLNA »E 15«.

Carigrad, 22. aprila. (Kor. ur.) Sem- kaj so pripeljali ujetnike potopljenega angleškega podmorskega čolna »E 15«, med njimi bivšega podkonzula v Dardanelah, ki je ranjen. Skupno je 22 mož in 3 častniki.

RUSIJA PROTI NEVTRALIZIRANJU DARDANEL.

Kodanj, 22. aprila. Iz Petrograda se poroča: »Rječ« s posebnim poudarkom naglašja, da Rusija pod nobenim pogojem ne bo dopustila nevtraliziranja Dardanel. Rusija mora postati neomejena gospodarica nad celim vilajetom Carigrad do črte Enos-Midia. Ako pride Carigrad v taki obliki v rusko posest, bo Rusija največja velesila na svetu.

Na morju.

ANGLEŽI USTAVILI PLOVBO ANGLEŠKIH LADIJ MED ANGLIJO IN NIZOZEMSKO.

Amsterdam, 22. aprila. (Kor. ur.) Objavilo se je sledeče uradno angleško poročilo: Naša ladjeplovba med Nizozemsko in Anglijo se začasno ustavi. Po 22. aprilu ne zapusti nobena ladja kraljestva v smeri proti Nizozemski. Nobeni ladji se ne dovoli, da sme voziti v pristanišča kraljestva. Upa se, da se kmalu zopet omogoči

omejen promet z blagom in s potniki. Za poštni transport so se ukrenile posebne odredbe.

Haag, 22. aprila. (Kor. urad.) Glavni ravnatelj nizozemskega poštne in brzovojnega ravnateljstva razglša, da je pošt- ni promet z Angleško do nadaljnjega ustavljen.

POTOPLJEN ANGLEŠKI PARNIK.

Berlin, 22. aprila. (Kor. urad.) Wolf- fow urad poroča z merodajne strani: Dne 2. t. m. od nekega nemškega podmorskega čolna pri Caplandendu potopljeni angleški parnik »Lockut« je, ko je zapazil podmorski čoln, razobesil norveško zastavo, katero je šele, ko je bil torpediran, zamenjal z angleško. Kljub zlorabi nevtralne za- stave so vsled sumljivega zadržanja spo- znali, da je parnik last sovražne države.

K operacijam v Kamerunu.

Pariz, 22. aprila. (Kor. ur.) Uradno se poroča: Po trdih bojih zadnjega meseca so se nemške čete v Kamerunu umaknile na- zaj proti visoki planoti v notranjosti kolo- nije. Sedež vlade se je premestil v Jaunde. Medtem ko so naše čete, sestavljene iz domačinov iz ekvatorske Afrike, na vzhodu dosepele do Lomie in na zapadu do Dume, je kolona polkovnika Maerja, ki je prodiral iz Edeje in sledil železniški progi, dospela do reke Kele. — Wolffow urad pripominja: Ta poročila deloma nasprotu- jejo najnovejšim poročilom, ki se za nas ugodnejše glase.

Ameriški vojni material.

Angleška dobiva še podmorske čolne iz Amerike.

Amsterdam, 22. aprila. »Newyorker Tribune« poroča. Svoj čas je državni tajnik prepovedal pošiljati podmorske čolne na Angleško. Tovarna je prej pošiljala popol- noma izdelane čolne, sedaj pa pošiljajo po- samezne kose v Montreal v Kanadi, kjer jih sestavijo in odpošiljajo na Angleško.

Razna poročila.

MAJHNA POMOTA.

»Münchner Neueste Nachrichten« pri- našajo v številki od 16. aprila sestavek o Ukrajincih, kjer beremo med drugim: Po- litična važnost ukrajinskega vprašanja za Rusijo je razvidna iz golega zgodovinskega razvoja. Bismarck je pokazal ruski eks- panzivnosti pot v notranjo Azijo, kjer naj vrši svojo kulturno misijo, dočim more s svojo pohlepnošjo po novih teritorialnih pridobitvah v Evropi napraviti le zlo. O tem opominu nočejo danes ob Nevi nič več slišati. Pretiran imperializem jih sili v Ca- rigrad in — preko Dunaja — na Adrijo. Oba pota pa vodita preko Ukrajine, ki pa ne bo nikdar dovolj važna etapna točka na tem potu, razun če zapade popolnoma pod Mosko; najmanj varna bo pot na srednjo Donavo, ker živi velik del Rusinov pod habsburškim varstvom kot član res- nično svobodoljubne federali- stične narodnostne države, ki je glavni vir ukrajinskega stremjenja po neodvisnosti.

Tako piše g. baron Mackay. Mi vemo le, da imamo pri nas dualizem!

PŠENIČNA MOKA BOLNIKOM NI NEOBHODNO POTREBNA.

Dunaj, 23. aprila. Profesorja Hochenegg in Ortner sta izjavila, da za bolnike ni ne- obhodno potrebna pšenična moka in da se lahko nadomesti z moko iz krompirja in z riževo moko.

NA SMRT OBDOJEN NAPADALEC NA EGIPČANSKEGA KEDIVA.

Kairo, 22. aprila. (K. u.) Mož, ki je iz- vršil atentat na kediva, je bil obsojen na smrt na vešalih.

Dnevne novice.

— Avdijence pri cesarju. Cesar je sprejel načelnika generalnega štaba Con- rada pl. Hötendorfa in predstoj- nika vojaške pisarne Bolfrasa v dve- urni avdijenci.

— Ministrski predsednik grof Stürgkh o razširjeni črnovojniški dolžnosti. Z Du- naja poročajo: Nasproti odposlanstvu krščansko-socialne stranke je izjavil mi- nistrski predsednik grof Stürgkh, da so storili vse, da največje trdote glede na raz- širjeno črnovojniško dolžnost od 18. do 50. leta omilijo. Predvsem se izvede prebra- nje najmlajšega letnika, nato se prebero po letih starejši letniki in se eventualno vpokličejo tako, da se kolikor mogoče vzdržuje vse gospodarsko življenje. Glede na sposobnost za orožje se bo uporabljal drug način, kakor sicer.

— Polk št. 87 — polk junakov! Prve dni tega meseca je prejel g. polkovnik slo- vensko - štajerskega pešpolka št. 87 od ekscelence Succovatyja, imejitelja tega pešpolka, dopisnico, ki se glasi v prevodu dobesedno: 24. marca. Danes sem izve-

del od gospoda polkovnika Berana, da imenujejo visoki avstrijski in nemški gene- rali pešpolk 87 — ravnatko vri kakor pr- ve dni vojske — junaški polk. Nad vse vzradoččen čestitam Vam in polku iz vsega srca k temu priznanju Vaših činov. Najiskrenejše želeč nadaljnih uspehov, Vas pristrčno pozdravljam Vaš odkritosrčni Succovaty, general infanterije.

— Aproximacija Primorske in Trsta. Tržaška »Edinost« poroča na čelu lista: Kot nadaljevanje včerajšnjih razprav se je vršila danes pod predsedstvom namestni- ka nova seja, ki so se je udeležili: župan dr. Valerio z občinskim svetnikom Rastel- lijem in tajnikom dr. Nicolichem, namest- ništveni svetnik pl. Krekich in občinski svetnik Samaja za aproximacijsko komisijo, upravitelj vojaške oskrbe Rubia in okrajni glavar dr. Fabrizi. Sklenjena je bila cela vrsta sklepov, ki bodo naznanjeni tekem dneva v ališirani objavi namestnika. Pred- vsem je zagotovljena za par dni priprava za- dostnega kruha od strani tržaških pekov. Dalje bo prodajala občina krompir po 24 vinarjev kilogram. Z gotovostjo je pričako- vati, da bo za nujne potreščine prebival- stvo zadostno poskrbljeno tudi vnaprej. Važna je okoliščina, da je koruzna centrala prometnega zavoda za vojno žito dala ko- ruzo — 14 vagonov je že na potu — za re- lativno zelo nizko ceno 38 K za cent. Na- mestništvo se bo obrnilo takoj na koruzno centralo glede prepuščitve nadaljnih mno- žin koruze v svrhu kritja potreščin za celo Primorsko. Končno je bilo konstatirano; da je odšlo iz Banata nadaljnih deset va- gonov koruze, določene za Primorsko.

— Žrtev obrekovanja. Ni dolgo tega, kar smo poročali o aretaciji župnika Kli- mescha na Zgornjem Avstrijskem. Kakor sedaj poroča »Reichspost«, je priskava ustavljena in župljani so z velikim vese- ljem sprejeli svojega župnika. Med katoli- škimi duhovniki je res težko dobiti vele- izdajalca.

— Sedmina po rajnem gosp. župniku in kn.-šk. duhovnem svetniku Andreju Zamanu bo v terek, dne 27. aprila, ob 9. uri dopoldne v Šmarjeti.

— Umrj je v Mavčičah g. Sušnik Franc, oče frančiškana P. Norberta iz Nazareta na Štajerskem. N. v m. p!

— Visok gost v Mariboru. V sredo, dne 21. aprila se je pripeljal z brzovlakom v Maribor vojaški škof dr. Emerik Bjelik. Na kolodvoru ga je sprejel ekscelence knezoškof dr. Mihael Napotnik. Ob sprejemu so bili med drugimi navzoči tudi: vojna kurata čč. gg. Umek in Tomšič, bogoslovna profesorja dr. Lukman in dr. Slavič, mestni vojaški poveljnik podpolkovnik Trim- mel, poveljnik c. kr. višje vojaške realke podpolkovnik Koralek in več drugih od-ličnih gospodov, zastopnikov vojaštva in uradov. Škof Bjelik se je s kolodvora v spremstvu knezoškofa dr. Napotnika od- peljal v knezoškofijsko palačo na obed in kratek oddih. Nato pa je obiskal včeraj in danes (četrtrek) vojaške bolnišnice. Danes, četrtrek dne 22. aprila ob pol 8. uri zjutraj je imel škof Bjelik službo božjo v višji vojaški realki za vojaške realčane.

— Ladja, ki je hotela odpluti, se po- topila. Tržaški listi poročajo: 21. aprila zjutraj je v tržaški prosti luki parnik »Trieste D.« paroplovne družbe »Dalma- tia« dvignil sidra, da bi odplul. Komaj pa je začel manevrirati, se je hipno nagnil na desno stran in se pogreznil. Jambor in dim- nik sta se pri tem naslonila na obrežje, vsled velike teže pa sta se v temelju od- lomila in poškodovala tudi druge dele ladje. Ladja se je v 20 minutah popolnoma potopila. Posadka je vsa rešila. »Trieste D.« je bil 60-24 m dolg, 8-92 m širok in 6-49 m visok ter je obsegal 503 tone. Na- loženega je imel 500 ton blaga, večinoma oves in ječmen. Vzrok nesreči še ni do- gnan; sodišče je uvedlo preiskavo. Ladja je bila namenjena za Pulj.

— Češki glediški ravnatelj — tovarni- ški delavec. »Has Nar« poroča: »Ravnatelj češke glediške družbe L. Trnobrany je predkratim kot tekstilni delavec vstopil v dunajsko tovarno Rotkostelec. Vojna je povzročila, da je njegova glediška družba popolnoma ustavila svoje delovanje.« — Ta korak samo časti moža. Delo ni sramota!

— Razdeljevanje moke v Budimpešti. Budimpešta, 22. aprila. (Kor. ur.) Od tu- kajšnjih veletržcev z moko ustanovljen urad za razdeljevanje moke je za posre- dovanje jemal previsoko pristojbino. Zato je glavno mesto sklenilo urad razpustiti. Od danes naprej dobivajo moko na dosednji način.

— Umrj je v Gorici c. kr. kapitan mornarice v pok. g. Janez Dolenc.

— Moka v Gorici. Pred goriskim de- želnim odborom je dan na dan polno ljud- stva, ki prihaja po moko. Sedaj so razde- ljevanje tako uredili, da bodo izdajali znamke za moko. Za koruzno moko bo znamke razdeljevalo glavarstvo, za pše- nično moko pa magistrat.

— »Planinski Vestnik« po vojni baje ne bo več izhajal.

— Nesrečen padec. Makso Hrobat, 39 let star, iz Dobravelj na Vipavskem je tako nesrečno padel od stopnicah, da si je

pretresel možgane. Prepeljali so ga v go- rsko bolnišnico.

— Umrj je v Kranju posestnik g. Mar- tin Grašič, star 88 let. Grašič je bil naj- starejši možki prebivalec v Kranju.

— Umrj je v srbskem ujetništvu g. Vladimir Znidarskič iz Matenje vasi.

— Za naše ujetnike. Rumunska poš- na uprava poroča, da se od sedaj naprej lahko pošiljajo poštni zavoji avstro-ogrskim vojnim ujetnikom v Rusijo brez carinske napovedi.

— Pet sinov ima v vojski posestnik Ugorek od Sv. Frančiška Ksaverija v Sa- vini dolini.

— Prememba v prometu osebnih vla- kov na belokranjski železnici. C. kr. ravnateljstvo državne železnice naznanja: od 1. maja 1915. se opusti na progi Bubnjarci- Rudolfovo vlak št. 220 (odhod iz Bubnjarc- cev ob 8. uri 30 minut zvečer, prihod v Rudolfovo ob 10. uri 34 min. po noči) in nadomesti na isti progi z vlakom št. 2214 po voznem redu, ki je bil veljaven ob 1. maja 1914 (odhod iz Bubnjarccev ob 6. uri 12 min. zjutraj, prihod v Rudolfovo ob 8. uri 14 minut zjutraj). Ta vlak ima v Bub- njarcih zvezo na osebni vlak, ki odhaja ob 4. uri 45 min. zjutraj iz Karlova.

— Obesil se je v gozdu Kričevo v ob- čini Gozd pri Kamniku 30 leten neznan mož. Dokumentov ni imel pri sebi.

Ljubljanske novice.

Ij Katoliško društvo rokodelskih po- močnikov vabi vse svoje člane, da se dne 25. aprila, v nedeljo v osmini praznika varstva sv. Jožefa, ob 6. uri zjutraj udeleže s v. maše v uršulinski cerkvi. Na ta dan — tretjo nedeljo po Veliki noči — je pred 60 leti društvo imelo svojo usta- novno slavnost s v. mašo v uršulinski cerkvi. Zato naj bi se člani ob šest- desetletnici društva tudi v tej cerk- vi zahvalili Bogu; slovesnejše praznova- nje jubileja je pa društvo preložilo na poznejši čas.

Ij Kolodvorsko prosvetno društvo vabi na današnje društveno predavanje v salonu gostilne gospe Češnovarjeve v Ko- lodvorski ulici. Začetek ob osmih. Predava g. prof. Šarabon.

Ij Padel je 26. marca v Karpatih na gorskem hrbtu Teszniczka severno od Ja- blonke sin c. kr. dvornega svetnika in dež. šolskega nadzornika g. Franca Levca prav- nik Franc Levec, star 21 let. Bil je pra- porščak v pešpolku št. 70, ter odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo. II. razreda. Naše iskreno sožalje.

Ij Umrj je v deželni bolnici gosp. dr. Vinco Zupan, praktikant c. kr. licejs- ke knjižnice. Blag mu spomin!

Ij Zabeležno knjigo za popis mlinških in krušnih izdelkov ima v zalogi »Kato- liška tiskarna« v Ljubljani. Cena 1 krono s poštino vred.

Ij Predložitev izjav za krušne karte. Stranke, ki so se zglasile za krušne karte, imajo tozadevne izjave, podpisane in pra- vilno izpolnjene, predložiti tekem prihod- njega ponedeljka in torka v času od 9. do 1. ali od 5. do 7. ure pri ravno tisti komi- siji, pri kateri so jih dobile. Sprejemal jih bo v to določeni uradnik. Predložiti pa jih je neobhodno potreba, ker stranka sicer v bodoče ne dobi več krušnih kart, dokler ni prinesla izjave nazaj.

Ij Ali lahko dobimo tudi čez dva ali tri mesece krušno karto? Marsikdo ima še zaloge moke za mesec dni ali več. Temu ni potreba, da bi že sedaj jemal krušne karte. Kadar mu bo moka zmanjkalo, bo lahko pri komisiji zahteval karte in jih tudi dobil ne glede na to, če jih ni od za- četka jemal.

Ij Patrijsko nabiranje kovin v vojne namene. Srednješolsko dijaštvo je domale- ga že razneslo po hišah oklice za patrijot- sko nabiranje kovin v vojaške namene in bo te dni tudi začelo že zbirati dotične da- rove. Občinstvo se torej prosi, da z ozirom na dobomoljubni značaj te akcije posveča svojo pozornost temu nabiranju in naj ima pripravljene predmete, katere je namenilo darovati domovini na oltar.

Ij Darujete krušne nakaznice! Tisti, ki v Gradcu ne izrabijo krušnih nakaznic, jih darujejo neki organizaciji, ki skrbi za to, da dobé več kruha tisti, ki se preživljajo v prvi vrsti s kruhom. Priporočanja vredno tudi v Ljubljani.

Ij Umrli so v Ljubljani: Ivan Mulini, pešec 97. pešpolka. — Marjan Josip Lom- bar, rejenc, 3 mesece. — Mihael Korbar, drvar, 64 let. — Dimitrij Pirco, pešec 16. ruskega pešpolka.

Ij Znamenje časa. Nek ljubljanski pek prodaja pšenično moko po 2 K 20 vin.

Zasedanje ogrsko-hrvatskega državnega zbora.

Budimpešta, 22. aprila. V današnji seji se je sklenilo, da se jutri prične razprava o zakonskih načrtih glede na izpremembo črnovojniške službe, o pridelitvi ogrskih vojakov gališkim in bukovinskim polkom in o poročilu honvednega ministra glede na vporabo črne vojske v vojski.

OPOZICIJA BO PREDLAGALA ZA SEJE 4URNO DOBO.

Budimpešta, 22. aprila. (K. u.) Po sklepu plenarne seje so se sešli voditelji opozicije h konferenci, da se zedinijo glede vprašanja, koliko časa naj trajajo seje. Na konferenci se je sklenilo, da se predlaga 4urna doba za seje. Ker je ministrski predsednik med tem že zapustil zborniško poslojše, je opozicija sklenila, da ga pismeno obvesti o svoji nameri.

Gibraltar.

»Kölnische Zeitung« poroča iz Madrida dne 21. t. m.: Angleški torpedni čoln je pripeljal v Gibraltar italijanski oceanjski parnik, o katerem je imel sum, da vozi prepovedano blago. V Gibraltarju se sploh opaža zelo veliko gibanje ladij. Te dni je dospelo tudi veliko vojnega materiala za angleško sredozemsko mornarico. Tudi živil in drugega blaga so navozili toliko, da so skladišča premajhna.

Italija.**Spor med intervencionisti.**

»Münchener N. N.« poročajo iz Curicha dne 21. t. m.: Iz Milana javljajo, da je prišlo med monarhističnimi nacionalisti in revolucionarno delavsko zvezo »Fasci« do odkritega prepira in tako nastal prvi razdor med intervencionisti. Glavno glasilo nacionalistov »Idea Nazionale« imenuje agitacijo revolucionarne zveze »demagogično blaznost«. Mussolino pa v imenu delavcev odgovarja v svojem »Popolo d'Italia«, da je boljše, če pade vsaka iluzija o možnosti skupnega sodelovanja. Nacionalisti so za preteklost in monarhijo, »Fasci« pa za bodočnost in revolucijo.

Z juga.**NOVI ZRAČNI NAPADI NA CETINJE.**

Berlin, 21. aprila. »Lokalanzeiger« poroča iz Milana: Avstro-ogrski letalci so zopet metali bombe na Cetinje. Škoda je velika. Nevarno ranjenih je bilo nad 40 oseb. Poroča se tudi, da je bil zopet obstreljevan Belgrad, kjer je bilo ubitih 8 oseb.

BAKTERIOLOG NICOLLE S 40 FRANCOŠKIMI ZDRAVNIKI DOSPEL V NIŠ.

Kodanj, 22. aprila. (Kor. ur.) Danski pomočnoambulančni odbor je dobil obvestilo, da je znani bakteriolog Nicolle, predstojnik laboratorija v Pasteurjevem zavodu v Parizu, s 40 francoskimi zdravniki došel v Niš.

SRBI IN ALBANCI.

Ženeva, 22. aprila. Lyonski »Progres« javlja, da so Srbi v vedno večjih skrbih, ker hočejo močne albanske čete vpasti v Srbijo. Albanci se zbirajo v bližini Bitolja pod vodstvom Džavid Zoura. Bati se je, da istočasno napadejo tudi bolgarski komitashi. V okolici Ohride so se baje že bili ljuti boji. — Italijanski listi pa poročajo, da še ni računati s tem, da bi Albanci kmalu udarili proti Srbiji in Črnigori. Vstahi gredo sedaj najprvo proti Draču, da preženejo Essad pašo. Tam bo precej dela še za daljši čas.

»Ag. Stefani« javlja iz Niša: Uradno se poroča: 18. aprila je približno 700 Albancev napadlo našo mejo pri Šafa-Sane, v ohridskem okrožju. Napad se je začel ob 5. uri popoldne. Podrobnosti manjkajo. Poveljnik obmejnih čet se je podal na lice mesta.

17.000 OSEB V BELGRADU BREZ STREHE.

Krakov, 22. aprila. »Nowa Reforma« poroča po srbskih »Radničkih Novinah«: V belgrajski občini so nasteli 6500 rodbin, ki štejejo 17.000 do 18.000 oseb, ki so brez strehe. Občina podpira te rodbine tako, da plačuje rodbinskemu glavarju 30 vin., ostalim članom rodbine pa po 10 vin. na dan. Belgrajska občina je, odkar je izbruhnila vojska, izplačala 488.515 dinarjev. Izdatki v ta namen so zdaj poskočili mesečno na 75.000 dinarjev. Na vlogo občine vladi za podporo ni vlada ničesar odgovorila.

Angleška poslaniška zbornica.

London, 21. aprila. (Kor. ur.) V poslaniški zbornici se je razvila živahna enourna razprava o predlogu nekega poslanca, ki je predlagal, naj se med vojsko ne prodajajo alkoholne pijače. Razpravo so morali odgoditi, ker so si mnjenja preveč nasprotovala in ker so se hoteli izogniti glasovanju.

Asquithov govor delavstvu. Anglija ni hotela vojne?

London, 22. aprila. Premierni minister Asquith je imel v sredo v New Castle govor, v katerem je izvajal, da ne govori samo delavcem v New Castle in okrajih

Tyne, marveč celi severovzhodni Angliji, ker britanski uspeh v sedanjih velikih borbi nikjer ni tako odvisen od napora vseh energij, od patriotizma, samozatajevanja in sposobnosti prebivalstva, da služi državi po svojih najboljših močeh, nego tukaj. Asquith je ponovil, da Anglija ni hotela vojne in da je do zadnjega vse storila, da prepreči izbruh vojne in omeji njen obseg.

K temu pripominja Wolffov urad: Ta trditev je posebno huda neresnica. Treba spomniti le na to, da je bila Anglija, ki je odklonila vse nemške nevtralizetne pogoje in s tem obrezvpešila prizadevanja Nemčije, da se vojna omeji.

Neizmerne zahteve vojne. — Cel narod naj sodeluje.

Asquith je izvajal dalje: Nezmislno častihlepje in dobro premišljeni načrti Nemčije so krivi vojne. Vojna stavi neizmerne zahteve glede moštva in vojnega materiala. Cel narod se udeležuje vojne, bodisi na bojišču, bodisi v narodnem delu. Asquith je izjavil svoje zadovoljstvo nad nabornimi uspehi in oporekal, da bi bila armada oškodovana vsled pomanjkanja municije. Ze septembra je vlada temu vprašanju posvetila svojo pozornost in imenovala komisijo pod predsedstvom Kitchenerja. Težavni položaj je nastal vsled potrebe, da se produkcija neizmerno pomnoži, in vsled pomanjkanja izučeni delavcev, ki se je zbog novačenja še pomnožilo. 217.000 rudarjev je stopilo v armado, 70.000 neizučeni v rudniško industrijo. Obstoja tedaj absolutno zmanjšanje delavskih moči in zmanjšanje produkcije ob večji potrebščini. Delavci in delodajalci morajo složno delovati. Munijske tvrdke ne smejo delati abnormnih dobičkov, strokovna društva naj bi se v sedanjem kritičnem času začasno odpovedala svojim navadam in pravilom. Delodajalci in delavci bi morali, kakor se je to že zgodilo v strojni industriji, potom komisij skupno delovati v to svrhu, da se produkcija vojnih zalog pomnoži.

Splošna stavka na Angleškem?

Rotterdam, 23. aprila. »Times« razpravljajo o možnosti splošne stavke angleških rudarjev, katere bi se udeležilo okoli milijon delavcev.

Kitajsko-japonskim pogajanjem.

Milan, 22. aprila. Glasom neke brzoglavke iz Petrograda, ki jo priobčuje »Sera«, so Združene države naznanile kitajski vladi, da ji morejo ob pogajanjih z Japonsko nuditi samo moralično pomoč. Obenem so izrazile željo, da bi bila Kitajska prijenljiva nasproti Japoncem.

JAPONSKA OJAČENJA.

Frankfurt, 22. aprila. Japonski vojni minister namerava ustanoviti dve novi diviziji na Koreji in je zahteval potreben kredit. Vojno ministrstvo je vojni kredit prekoračilo že za 24 milijonov jenov.

Preklic in svarilo!

Podpisani svarim tem potom vsakogar, naj moji ženi Mariji Dimnik, ničesar ne posodi in tudi ne kupi od nje, ker nisem plačnik za njene dolgovne in ne priznam z njo sklenjenih kupčij.

Jakob Dimnik

877 Srebrnje pri Dev. Mar. Polje.

Dva trgovska učenca

z primerno šolsko izobrazbo, sprejmeta Plevnik & Šerak v Trebnjem, Dolenjsko.

Trgovina

Pod zelo ugodnimi pogoji se prodaja, event. odda v najem, že nad 60 let obstoječa, dobro idoča trgovina in gostilna z zalogo piva; s krasnim posestvom in gospodarskim poslopji vred, v prijaznem kraju na Dolenjskem. Cenj. vprašanja na upravo lista pod šifro: »Zlata jama 838«.

Razpisana je služba

cerkvenika in organista

na Uncu pri Rakeku. Plača do 700 K v beri in denarju — dve njivi in prosto stanovanje. — Prednost imajo oženjeni in kakega roko delstva zmožni. Nastop čimpreje. — Župni urad na Uncu, dne 21. aprila 1915. Josip Rege, župnik. 878

Išče se zanesljiv, pošten hlapec

za večjo špecerijsko trgovino v Ljubljani. — Ponudbe sprejema uprava 879 »Slovenca« pod št. 879.

Hrastova drva

1 m dolga, kupim vsako množino, postavljena na vagon železniške postaje. — Ponudbe na: Jos. Samsa, Ilir. Bistrica. 889

Trgovski učenc

se takoj sprejme pri Franc Kavčič, Studence pri Poljčanah. 849

Fr. Levec, c. kr. dvorni svetnik in dež. šolski svetnik v p. in njegova soproga Pavia Levec naznanjata potirga srca v svojem ter svojih otrok in sorodnikov imenu, da je njiju predragi sin, oziroma presrečno dobi brat

FRANC LEVEC

jurist v Gradcu, praporščak v res. pri c. in kr. petrovaradinskem pehotnem polku št. 70, poveljnik 3. komp. VIII. M. B., odklikovan s srebrno hrabrostno svetinjo II. vrste,

dne 26. marca t. l. popoldne, zvesto izpolnjujoč svojo dolžnost, v 21. letu svojega življenja padel v Karpatih na brdu Teszniczka severno od sela Jablonki ter bil pokopan na bojišču.

Sv. maše za blagega pokojnika se bodo darovale prihodnji teden v ponedeljek, torek in sredo ob 9. uri zjutraj v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 23. aprila 1915.

876

KATARINA ZUPAN naznanja v svojem, svoje snahu, svojega vnuka in ostalih sorodnikov imenu tužno vest, da je njen ljubljani sin

dr. VINKO ZUPAN

praktikant c. kr. licejske knjižnice

danes 23. aprila ob 8. uri zjutraj po daljši bolezni, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Truplo nepozabnega pokojnika homo prepeljali dne 24. aprila ob pol 6. uri zvečer iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Krištofu.

Svete zadošne maše se bodo brale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 23. aprila 1915.

Mesto posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Št. 6351.

Razglas.

V smislu § 53. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljana daje podpisani mestni magistrat javno na znanje, da so

računski sklepi za leto 1914

in sicer:

1. mestnega zaklada,
2. ubožnega zaklada,
3. zaklada meščanske imovine,
4. ustanovnega zaklada,
5. mestnega loterijskega posojila
6. mestnega vodovoda,
7. mestne klavnice in
8. mestne elektrarne

dogotovljeni ter bodo 14 dni, to je od 24. aprila do 6. maja 1915 v prostorih mestnega knjigovodstva razgrnjeni občanom na vpogled, da zamore navesti vsakdo svoje opazke o njih.

O pravočasno vloženi ugovorih bode razsojal občinski svet.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 22. aprila 1915.

874

Samo

dneva v tednu

Velikanska množina novih

OSTANKOV

blaga za obleke in perilo!

OSTANKI se prodajajo vsako SREDO in SOBOTO v I. nadstropju pri podjetju

»HERMES«

bratov Vokač v Ljubljani, Selenburgova ulica 5. (nasproti pošte)